[3 Hours] **[Total Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:
1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks allotted to the question.
3. Working note wherever necessary should form part of your answer.
4. Calculate figures up to two decimal points wherever required.

1. (a) Select the most appropriate option and rewrite the full sentence **(Any Ten)** **10**

1) ______ is the portion of total cost which cannot be identified and direct to the production cost.
   - Indirect cost
   - Direct cost
   - Fixed cost
   - Variable cost
2) Gold in Jewellery is the example of ______
   - Basic Raw material
   - Raw material
   - Semi finished goods
   - Finished goods
3) The method which doesn't differentiate between efficient and inefficient worker is ______
   - Time Rate
   - Piece Rate
   - Rowan Plan
   - Halsey Plan
4) After receiving material inspection note, the receiving official will prepare ______.
   - Material Requisition
   - Goods Received Note
   - Receipt of Material
   - None of these
5) Salary of works manager is a ______
   - Selling overhead
   - Office overheads
   - Factory overheads
   - Prime cost
6) The statutory provision regarding deduction from payroll pertain to _______ .
   - Tax deduction at source
   - Professional Tax
   - Provident fund
   - All of the above
7) Under Time Rate System, the wages is equal to ______ .
   - Labour hours x Labour Hour Rate
   - Piece completed x Piece Rate
   - Actual output x Actual productive hours
   - None of these
8) Holiday pay is apportioned on the basis of ______
   - No. of workers
   - Direct wages
   - No. of workers and Direct wages
   - None of these
9) Interest on Bank Deposit is ______
   - Credited in Financial Profit and Loss A/C
   - Credited in Costing Profit and Loss A/C
   - Debited in Financial Profit and Loss A/C
   - Debited in Costing Profit and Loss A/C

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

10) ______ is not included in the administrative cost.

- Salaries of office staff
- Telephone charge
- Office expenses
- Salaries of foremen

11) In Reconciliation statement, Closing stock over valued in Financial Account is _____

- Added to financial Profit
- Deducted from financial loss
- Added to costing profit
- Deducted from costing profit

12) Production manager is an example of _______

- Production cost Centre
- Personal cost centre
- Impersonal cost Centre
- Service cost Centre

1. (b) State Whether the following statements are **true** or **false (Any Ten)** **10**

1) Cost Accounting is used only in Manufacturing industry.
2) Earning under Halsey and Rowan plan are same.
3) Under Perpetual inventory control, stock is verified periodically.
4) Interest on capital is imputed cost.
5) FIFO method is usually suitable in case of perishable material.
6) Power failure is an abnormal Idle time.
7) Drawing Office salaries is an item of Factory Overheads.
8) Goods received Note is prepared by Storekeeper.
9) Over absorption of overheads increases costing Profits.
10) Transfer to general reserve is an item of Cost Accounts.
11) Bin Card is same as Stores Ledger.
12) Loss on Sale of Fixed assets is included in Cost for calculating profit.

2. SAM Manufacturing Company gives following particulars for the year 2017. **15**

Particulars	₹
Material	5,00,000
Direct Wages	3,00,000
Administrative Overheads (fixed)	2,00,000
Sales	24,00,000
Profit	5,00,000
Factory Overheads:	
Fixed	2,00,000
Variable	4,00,000
Selling and Distribution overheads:	
Fixed	1,20,000
Variable	1,80,000

The Company has worked to its maximum capacity of 20,000 Units during 2017.
The management has decided to increase production capacity to 30,000 Units for the year 2018 and it estimated that:-

1. There will be allround rise in all variable expenditure by 10%
2. There will be increase of 20% in all fixed overheads
3. There will be no need to change the selling price for the year 2018.

Prepare a statement showing Total as well as Unit Cost and profit for 2017.

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

Also prepare a statement showing estimated profit for 2018 taking into consideration the changes in 2018.

OR

2. (a) Calculate the earning of Sky and Blue From the following Particulars for a month and allocate the labour cost of each job R, S and T: **08**

Particulars	**Sky**	**Blue**
Basic Wages	₹ 200	₹ 320
Dearness Allowance	50%	50%
Contribution to Employee State Insurance (On Basic wages)	2%	2%
Contribution to Provident Found (On Basic Wages)	8%	8%
Overtime (Hours)	10	-

The normal working hours for the month are 400. Overtime is paid at double the total of normal wages and dearness allowance. Employer's and Employee's Contribution to State Insurance and Provident Fund are at equal rates. The Two workers were employed on Job R, S and T in the following proportions:

Worker	Jobs		
	R	S	T
Sky	40%	30%	30%
Blue	50%	20%	30%

Overtime was done on Job S at the request of customers.

2. (b) Calculate the earnings of a worker using Halsey and Rowan Plan based on the following information. **07**

Time allowed to complete the job	180 hours
Time taken to complete the job	144 hours
Rate of Wages per hour	₹ 20

Dearness allowances is ₹ 40 per day of eight hours.

3. BAT Ltd. Commenced Business on 1st April 2017, Cost and Financial records are maintained for the year ended 31st March, 2018, From the following information: **15**

1. Prepare Cost Sheet for the year ended 31st March 2018
2. Prepare Reconciliation Statement for the above period.

Particulars	As per Financial Records (₹)	As per Costing Records (₹)
Direct Material Consumed	1,58,750	1,58,750
Direct Wages	1,27,500	1,26,875
Factory Overheads	61,250	20% of Prime Cost
Administrative Overheads	1,60,000	₹ 5 Per Unit of production
Preliminary expenses written off	4,625	-
Dividend received	4,400	-
Interest received on fixed deposit	5,950	-
Selling and Distribution O/H	2,34,625	₹ 8 Per Unit Sold
Reserve for Bad Debts	475	-
Closing stock of Finished goods (1250 units)	22,500	?
Closing stock (WIP)	5,500	5250
Sales (1,30,000 units)	7,50,000	7,50,000

In Cost Accounts, Closing stock of Finished Goods is valued at Cost of Production. The profit as per financial records for the year ended 31st March 2018 was ₹ 41,125/-

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

OR

3. (a) Tomco Ltd. Manufactures a special product called "A" and provides you the following information: **08**

Annual Demand	2,000 Units
Cost per unit	₹20
Other holding cost	15%
Pilferage while holding inventory	10%
Order Processing cost for each order	₹ 25
Inspection cost per order	₹10
Follow up cost of each order	₹ 15

Calculate:-

i) Economic order quantity (use formula method)

ii) Total ordering and carrying cost at EOQ level

3. (b) From the following information calculate Material Turnover Ratio and express it in number of Days. You are required to consider 365 days in a year. **07**

Particulars	**Materials A ₹**	**Materials B ₹**	**Materials C₹**
Opening Stock	13,000	14,000	17,000
Purchases	94,000	1,76,000	2,96,000
Closing Stock	7,000	10,000	13,000

4. GUM Ltd. has three Production Departments X, Y, Z and Two Service departments S1 and S2. The following details are extracted from the books of accounts in respect of indirect expenses incurred for the month ended March, 2018 **15**

Particulars	**₹**
Supervision	10,000
Insurance on stock	12,000
Indirect wages	9,000
Lighting	1,200
Rent and rates	12,000
Electric Power	6,000
Depreciation	24,000
Sundry Expenses	7,800

Following further details are collected for distribution of the above Costs:

Particulars	**Departments**				
	X	Y	Z	S1	S2
Value of Machinery (₹)	60,000	50,000	80,000	10,000	-
Horsepower of Machines	40	45	60	5	-
Light Points (Nos)	20	30	40	20	10
Floor Space (sq. Meters)	150	200	250	100	50
Direct Wages (₹)	30,000	20,000	40,000	4,000	6,000
No. of workers	20	30	30	10	10
Value of stock	4,000	3,000	2,000	2,000	1,000

Prepare statement showing Primary Distribution of Overheads.

OR

4. (a) Calculate the Machine Hour Rate from the following in formation: **08**

Cost of Machine	₹ 8,00,000
Cost of Installation	₹ 2,00,000
Scrap value	₹ 2,00,000
Effective life of the machine	10 years
Rent and rates for a quarter for the shop	₹ 30,000
General lighting Expenses	2,000 per month
Shop Supervisor's Salary	₹ 60,000 per quarter
Insurance premium for a Machine	₹ 6,000 per annum
Estimated repairs	₹ 10,000 per annum
Power 2 units per hour	@ ₹ 5 per 10 units
Estimated working hours	2,000 per annum

The machine occupies 1/4 th of the total area of the shop. The supervisor is expected to devote 1/6 of his time for supervising the machine.

4. (b) A Manufacturer supplies you the following information: **07**

Consumption of Raw Material Half Yearly	15,000 kg
Cost of placing an order	₹ 44
Cost of Raw Material	₹ 4 per kg.
Follow up cost of each order	₹ 4 per kg.

Carrying cost is 8% of average inventory

Your are required to ascertain the Economic Order Quantity using Formula Method and also state the number of orders to be placed in the year.

5. (a) From the following data of Textile factory machine room, compute an hourly Machine Rate assuming that the machine room will work on 90% capacity throughout the year & that a breakdown of 10% is reasonable. There are three days holiday at Deepawali, 2 days at holi & 2 days at Christmas exclusive of Sundays. The factory works 7 hours a day & 5 hours on Saturday. **08**

Expenses per annum	₹
Power	4,68,000
Salaries to Foreman	1,80,000
Lubricating oil	9,900
Light	96,000
Depreciation	1,17,840
Repairs to machine	2,16,900

Number of machines (each of same type) – 50

5. (b) The standard time fixed for a job is 40 hours and the wage rate is ₹ 40 per hour. The worker completed the job in 32 hours. Calculate the wages and effective rate of earnings per hour as per Halsey Premium plan and Rowan Premium plan. **07**

OR

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

5. The following are the receipts and issues of coal in factory during March 2018 **15**

Date	Transactions
01-Mar	Opening Stock 200 Tons ₹ 460 per Ton
02-Mar	Issued 140 Tons
06-Mar	Purchased 350 Tons @ ₹ 450 per Ton
08-Mar	Issued 80 Tons
09-Mar	Issued 210 Tons
16-Mar	Condemned due to deterioration all quantity
20-Mar	Purchased 400 Tons @ ₹ 470 per Ton
24-Mar	Issued 200 Tons
27-Mar	Purchased 100 Tons @ ₹ 480 per Ton
29-Mar	Issued 150 Tons
31-Mar	Excess found is stock 50 tons due to wrong weighing during the month.

The Maximum Level fixed is 400 Tons, the Minimum Level 75 Tons and the Reordering level is 100 Tons.

Prepare Store Ledger Account under FIFO Method and Weighted Average Method.

6. (a) Explain the classification of Cost on the basis of functions. **10**

6. (b) What is meant by Labour Turnover. Explain its causes. **10**

OR

6. Write short notes on **any four** of the following:- **20**

1. Objectives of Cost Accounting
2. Advantages of Material Control
3. Tabular method of EOQ.
4. Selling Overheads
5. Gantt Task Bonus Plan
6. Purpose of Reconciliation

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

(मराठी रूपांतर)

[३ तास] [एकूण गुण : १००]

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.
३. उत्तरासाठीचे टाचन आवश्यकता असेल तेथे उत्तराला भाग मानल जाईल.
४. आवश्यकता असेल तेथे अंक दोन दशांशापर्तंत काढा.
५. **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्न **प्रमाण** मानवित.

१. (अ) सर्वात योग्य विकल्पाची निवड करुन वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणतीही दहा) १०

१) ______ एकूण परिव्ययाचा असा भाग आहे की तो ओळखता येत नाही आणि उत्पादन खर्चात प्रत्यक्ष आकारला जातो.
- अप्रत्यक्ष परिव्यय
- प्रत्यक्ष परिव्यय
- स्थिर परिव्यय
- बदलता परिव्यय

२) जवाहिऱ्यातील सोने ______ चे उदाहरण आहे.
- मूलभूत कच्चा माल
- कच्चा माल
- अर्धपक्का माल
- पक्का माल

३) कार्यक्षम आणि अकार्यक्षम कामगार असा भेद न करणारी पध्दत ______ आहे.
- समय दर
- उक्ता दर
- रोवन ल्पॅन
- हॅल्से ल्पॅन

४) माल तपासणी चिठ्ठी मिळाल्यानंतर अधिकृत स्विकृती देणारा ______ तयार करेल.
- माल मागणी
- माल स्विकृती यंत्र
- मालाची पावती
- यापैकी कोणतेही नाही

५) कार्य व्यवस्थापकाचा पगार ______ आहे.
- विक्री उपरिपरीव्यय
- कार्यालयीन उपरीपरिव्यय
- कारखाना उपरीपरीव्यय
- मूळ परिव्यय

६) वेतन पटातून कपात करण्याची वैधानिक तरतूद ______ शी संबंधीत आहे.
- स्त्रोत्रानुसार कर कपात
- व्यवसाय कर
- भविष्य निर्वाह निधी
- या पैकी सर्व

७) समय दर पध्दतीत, मजूरी ______ समान असते.
- मजूरी तास ______ मजूरी तास दर
- पूर्ण नग ______ उक्ता दर
- वास्तविक उत्पादन ______ वास्तविक उत्पादकता तास
- यापैकी कोणतेही नाही

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

८) सूट्टीच्या पगाराची विभागणी ______ आधारावर केली जाते.
- कामगार संख्या
- प्रत्यक्ष मजूरी
- कामगार संख्या आणि प्रत्यक्ष मजरी
- यापैकी कोणतेही नाही

९) बॅकेतील ठेवीवरील व्याज ______ घेतले जाते.
- वित्तीय नफा आणि तोटा पत्रकाच्या जमा बाजूस
- परिव्यय नफा आणि तोटा पत्रकाच्या जमा बाजूस
- वित्तीय नफा आणि तोटा पत्रकाच्या नावे बाजूस
- परिव्यय नफा आणि तोटा पत्रकाच्या नावे बाजूस

१०)प्रशासकीय परिव्ययान ______ चा समावेश होत नाही.
- कार्यालयीन कर्मचाऱ्याचा पगार
- दूरध्वनी खर्च
- कार्यालय खर्च
- मुकादमाचा पगार

११)समयोजन पत्रकात वित्तीय लेखात अखेरचा साठा अधिमूल्यांकीत असल्यास ______
- वित्तीय नफ्यात जमा होतो
- वित्तीय तोट्यातून कमी होतो.
- परिव्यय नफा जमा होतो
- परिव्यय नफ्यातून कमी होतो

१२)उत्पादन व्यवस्थापक ______ चे उदहारण आहे.
- उत्पादन परिव्यय केंद्र
- वैयक्तिक परिव्य केंद्र
- अवैयक्तिक परिव्यय केंद्र
- सेवा परिव्यय केंद्र

१. (ब) खालील विधाने **सत्य** किंवा **असत्य** ते सांग **(कोणतेही दहा)** १०

१) परिव्यय लेखाकर्माचा वापर फक्त निर्माणी उद्योगात केला जातो.
२) हॅल्से आणि रोवन ल्पॅन खाली मिळणारी मिळकत सारखी असते.
३) शास्वत साठा नियंत्रणात साठ्याचे सत्यापण ठराविक काळानंतर केले जाते.
४) भांडवलावरील व्याज गृहीत धरलेल परिव्यय (Imputed cost) आहे.
५) फीफो पध्दत सामान्यतः नाशवंत मालासाठी योग्य आहेत.
६) विज खंडीत झाल्यानंतर गेलेला वेळ असामान्य निष्क्रीय वेळ आहे.
७) आरेखन कार्यालयाचा पगार कारखाना उपरिपरीव्ययान येतो.
८) माल स्विकृती पत्र गुदाय व्यवस्थापक तयार करतो.
९) अधिआकारीत उपरिपरीव्यया मुळे परिव्यायंन नफा वाढतो.
१०) सामान्य संचिती हस्तांतरीत केली ही बाब परिव्यय लेखात येते.
११) बीन कार्ड भांडार खतावणी सारखे आहे.
१२) स्थिर मालमत्तेच्या विक्रीवर झालेला तोट्याचा समावेश करण्याचा परिव्ययात होतो.

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

२. सॅम मॅन्यूफॅक्चरींग कंपनीने २०१७ वर्षाकरीता खालील तपशील दिला आहे. १५

तपशील	₹
मालसामग्री	५,००,०००
प्रत्यक्ष मजूरी	३,००,०००
प्रशासकीय उपरिपरीव्यय (स्थिर	२,००,०००
विक्री	२४,००,०००
नफा	५,००,०००
कारखाना उपरिपरीव्ययः-	
स्थिर	२,००,०००
बदलता	४,००,०००
विक्री आणि वितरण उपरिपरीव्यः-	
स्थिर	१,२०,०००
बदलता	१,८०,०००

कंपनी २०१७ वर्षात २०,००० नगाची काम करण्याची कमाल क्षमता वापरणार आहे.

कंपनीच्या व्यवस्थापनाने २०१८ वर्षात उत्पादनाची क्षमता ३०,००० नगापर्यत वाढविण्याचे ठरविले आहे.

त्याचा अंदाज

१) सर्व बदलता खर्च सर्वच बाबतीत १०% वाढतील

२) सर्व स्थिर उपरिपरीव्यय २०% वाढतील.

३) २०१८ वर्षाकरीता विक्री किंमतीत बदल करण्याची गरज नसेल.

वर्ष २०१७ साठी एकूण तसेच नग परिव्यय आणि नफा पत्रकात दर्शवा. वर्ष २०१८ मधील बदल लक्षात घेवून २०१८ वर्षाकरीता अंदाजित नफ्याचे पत्रक तयार करा.

किंवा

२. (अ) खालील तपशीलावरुन स्काय आणि ब्लयू यांची मिळकत काढा आणि मजूरी परिव्ययाची विभागणी काय आर, एस आणि ही वर करा. ०८

तपशील	**स्काय**	ब्ल्यू
मूलभूत मजूरी	₹ २००	₹ ३२०
महागाई भत्ता	५०%	५०%
कर्मचारी राज्य विम्यात भरलेली रक्कम (मूलभू मजूरीच्या)	२%	२%
भविष्य निर्वाह निधीत भरलेली रक्कम (मूलभू मजूरीचे)	८%	८%
जादावेळ	१० तास	-

महिन्याचे ४०० तास सामान्य कामाचे तास आहेत. जादा कामाचा मेहनताना एकूण सामान्य मजूरी आणि महागाई भत्याचा दुप्पट दिला आहे. कामगार आणि मालक यांचे राज्य किमा आणि भविष्य निर्वाह निधी यातील अंशदान समान दराने आहे.

दोन कामगार /कर्मचारी काम आर, एस आणि ही खारील प्रमाणात करतात.

कामगार		काम		
		आर	एस	टी
स्काय		४०%	३०%	३०%
ब्ल्यू		५०%	२०%	३०%

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

ग्राहकांच्या विनंतीनुसार काम 'एस' साठी जादा वेळ दिला आहे.

२. (ब) खालील महितीवरुन कामगारांचे हॅल्से आणि रोवन ल्पॅन प्रमाणे मिळकत काढा. ०७

अ) काम पूर्ण करण्यासाठी दिलेला वेळ	१८० तास
ब) काम पूर्ण करण्यासाठी लागलेला वेळ	१४४ तास
क) मजूरीचा दर प्रति तास	₹ २०
ड) महागाई भत्ता ₹ ४० प्रतिदीन आढ तासासाठी	

३. बॅट लीमीटेडने १ एप्रिल २०१७ रोजी व्यवसायासाठी सूरवात केली. दि. ३१ मार्च २०१८ अखेरच्या परिव्यय आणि वित्तीय नौदी ठेवलेल्या आहेत. १५

खालील माहितीवरुन

१) दि ३१ मार्च २०१८ अखेरचे परिव्यय पत्रक तयार करा.

२) वरील कालावधीसाठी समायोजन पत्र तयार करा.

तपशील	वित्तीय नोंदीनुसार (₹)	परिव्यय नोंदी नुसार (₹)
प्रत्यक्षमाल वापरला	१,५८,७५०	१,५८,७५०
प्रत्यक्ष मजूरी	१,२७,५००	१,२६,८७५
कारखाना उपरिपरीव्यय	६१,२५०	मूळ किंमतीच्या २०%
प्रशासकीय उपरिपरीव्यय	१,६०,०००	उत्पादनाच्या प्रति नग ५ ₹
प्रारंभिक खर्च अपलेखीत केला	४,६२५	–
लाभांश मिळाला	४,४००	–
स्थिर ठेवीवर व्याज मिळाले	५,९५०	–
विक्री आणि वितरण उपरिपरीव्यय	२,३४,६२५	₹ ८ प्रती नग विक्री
बुडीत कर्जासाठी संचिती	४७५	–
पक्या मालाचा अखेरचा साठा (१२५० नग)	२२,५००	?
अखेरचा साठा (अर्ध पक्का माल)	५,५००	५२५०
विक्री (१,३०,००० नग)	७,५०,०००	७,५०,०००

परिव्यय लेखात अखेरच्या मालसाठ्याचे मूल्यांकन उत्पादनाच्या परिव्ययावर केले आहे.

दि. ३१ मार्च २०१८ अखेरचा नफा ₹४१,१२५ वित्तीय नोंदी प्रमाणे होता.

किंवा

३. (अ) टॉम्को लीमीटेड 'ए' या विशेष उत्पादनाची निर्मिती केली आहे आणि तूम्हाला खालील माहिती पूरविली आहे. ०८

वार्षिक मागणी	२,००० नग
प्रति घटक परिव्यय	₹२०
इतर धारण परिव्यय	१५%
धारण साठ्यातील किरकोळ चोरी	१०%
प्रत्येक आदेशासाठी आदेश प्रक्रिया परिव्यय	₹ २५

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

प्रति आदेश निरीक्षण परिव्यय	₹१०
प्रति आदेश आढावा परिव्यय	₹ १५

शोधा:–

१) लाभदायक आदेश नग संख्या (सुत्र पध्दत वापरा)

२) लाभदायक आदेश नंग संख्या पातळीला आदेश परिव्यय आणि माल साठवणूक परिव्यय.

(ब) खालील माहितीवरुन माल उलाढाल गुणोत्तर आणि ते दिवसाच्या संस्थेत दाखवा. **०७**

तूम्ही वर्षाचे ३६५ दिवस विचारात घ्या.

तपशील	माल ए ₹	माल ब ₹	माल क ₹
आंरभिचा साठा	१३,०००	१४,०००	१७,०००
खरेदी	९४,०००	१,७६,०००	२,९६,०००
अखेरचा मालसाठा	७,०००	१०,०००	१३,०००

४. गम लीमीटेडची एक्स, वाय आणि झेड असे तीन उत्पादन विभाग आहेत आणि एस १ आणि एस २ असे दोन सेवा विभाग आहेत. **१५**

खालील माहिती आक्टोबर २०१७ महिन्यातील अप्रत्यक्ष खर्चाशी संबंधीत लेखा पुस्तकातून घेतली आहे.

तपशिल	₹
पर्यवेक्षण	१०,०००
साठ्यावरील विमा	१२,०००
अप्रत्यक्ष मजूरी	९,०००
वीज	१,२००
भाडे व दर	१२,०००
विद्यूत शक्ती	६,०००
घसारा	२४,०००
किरकोळ खर्च	७,८००

वरील परिव्यय विभागण्यासाठी खालील प्रमाणे सविस्तर माहिती दिली आहे.

तपशील	विभाग				
	एक्स	वाय	झेड	एस १	एस २
यंत्राचे मूल्य	६०,०००	५०,०००	८०,०००	१०,०००	०
यंत्राची अश्वशक्ती	४०	४५	६०	५	०
वीज बिन्दू (संस्था)	२०	३०	४०	२०	१०
जागा (चौफूट)	१५०	२००	२५०	१००	५०
प्रत्यक्ष मजूरी	३०,०००	२०,०००	४०,०००	४,०००	६,०००
कामगार संख्या	२०	३०	३०	१०	१०
साठा मूल्य	४,०००	३,०००	२,०००	२,०००	१,०००

उपरिपरिव्ययाचे प्राथमिक वितरण पत्रक तयार करा.

किंवा

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

४. (अ) खालील माहितीवरुन यंत्र तास दर काढा. ०८

यंत्राचे परिव्यय	₹ ८,००,०००
यंत्रसामग्री स्थापनेचा खर्च	₹ २,००,०००
मोड मूल्य	₹ २,००,०००
यंत्रसमाग्रीचे प्रभावी आयुष्य	१० वर्षे
दुकानाचे तीमाही भाडे व दर	₹ ३०,०००
सामान्य विज खर्च	₹२,००० प्रतिमाह
दुकान पर्यवेक्षकाचा पगार	₹ ६०,००० प्रति तिमाही
यंत्रासामग्रीसाठी विमा हप्त	₹ ६,००० प्रति वर्ष
अंदाजे दुरुस्ती खर्च	₹ १०,००० प्रति वर्ष
शक्ती २ यूनिट प्रतितास	₹ ५ प्रति १० युनिट
अंदाजीत कामाचे तास	२,००० प्रति वर्ष

यंत्रसामग्रीने दुकानाची १/४ जागा व्यापली आहे. पर्यवेक्षकाने यंत्रसामग्रीकरीता त्याच्या वेळेच्या १/६ वेळ देणे अपेक्षित आहे.

४. (ब) उत्पादकान तूम्हाला खालील माहिती पूरविली आहे. ०७

अर्ध वार्षीक कच्चा माल वापरला	१५,००० कि.ग्रॅ.
आदेश राखून ठेवण्याचा परिव्यय	₹ ४४
कच्चा मालाचा परिव्यय	₹ ४ प्रति कि ग्रॅ.
प्रतिआदेश आढावा परिव्यय	₹ ४ प्रति कि.ग्रॅ.

माल साठवणूक खर्च सरासरी साठ्याच्या ८% आहे.

सुत्र पध्दतीचा वापर करुन लाभदायक आदेश नग संख्या ठरवा आणि वर्ष भरातील आदेश संख्या सांगा.

५. (अ) खालील माहिती कापड कारखाण्याच्या यंत्र शाळेची आहे. यंत्रशाळा वर्षभरात ९०% क्षमता वापरले आणि १०% यंत्रातील बिघाड माफक असेल असे गृहीत धरुन यंत्र तास दर काढा? रविवार सोडून तीन दीवस दिवाळीची सूट्टी, २ दिवस होळी आणि २ दिवस नाताळ कारखाण्यात रोज ७ तास काम आणि शनिवारी ५ तास काम केले जाते. ०८

प्रतिवर्ष खर्च	₹
शक्ती	४,६८,०००
मुकादमाला पगार	१,८०,०००
वंगण तेल	९,९००
वीज	९६,०००
घसारा	१,१७,८४०
यंत्रसामग्री दुरुस्ती	२,१६,९००

यंत्रसामग्रीची संख्या (एकसारख्या/तंतोतंत)–५०

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604

५. (ब) एका कामासाठी ४० तास प्रमाणित वेळ निश्चित केली आहे. मजूरीचा दर ₹ ४० प्रति तास आहे. कामगार ते काम ३२ तासात पूर्ण करतात. **०७**
हॅल्से आणि रोवन प्रीमीयम प्लॅन प्रमाणे मजूरी आणि मिळकतीचा प्रति तास प्रभावी दर काढा.

किंवा

५. खालील प्रमाणे मार्च २०१८ वर्षात कारखान्यात आलेला आणि पाठविलेल्या कोळशाची माहिति दिली आहे. **१५**

दिनांक	व्यवहार
०१ मार्च	आरंभिचा साठा २०० टन ₹ ४६० प्रतिटन
०२ मार्च	१४० टन
०६ मार्च	३५० टन कोळसा ₹ ४५० प्रतिटन दराने खरेदी केला
०८ मार्च	८० टन कोळसा पाठविला
०९ मार्च	२१० टन कोळसा पाठविला
१६ मार्च	परिमाणात ऱ्हास झाल्यामूळे निरुपयोगी ठरविली
२० मार्च	४०० टन कोळसा ₹ ४७० प्रतिटन दराने खेरदी केला
२४ मार्च	२०० टन कोळसा पाठविला
२७ मार्च	१०० टन कोळशा ₹ ४८० प्रतिटन दाराने खरेदी केला.
२९ मार्च	१५० टन कोळसा पाठविला
३१मार्च	सदर महिन्यात चूकीचे वजन केल्यामुळे कोळशाचा ५० टन साठा जास्त आढळला.

कमाल पातळी ४०० टन, किमान पातळी ७५ टन आणि पूनरआदेश पातळी १०० टन निश्चित करण्यात आली

फिफो आणि आरंभित सरासरी पध्दतीने भांडार खतावणी खाते तयार करा.

६. (अ) कार्याच्या आधारावर परिव्ययाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा **१०**

(ब) कामगार उलाढात म्हणजे काय? त्याची कारणे स्पष्ट करा. **१०**

किंवा

६. खालीलपैकी **कोणत्याही चारवर** टीपा लिहा. **२०**

१) परिव्यय लेखांकनाचे उद्देश
२) माल नियंत्रणाचे फायेद
३) लभदायक आदेश नग संख्येची सारणी पध्दत
४) विक्री उपरिपरीव्यय
५) गॅन्ट टास्क बोनस प्लॅन
६) समायोजन हेतू

2B62D3962ACB32961EBE3DFA18D3C604